

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 ft, félre 6 ft, évnegyedre 3 ft o. é.

Szerkesztői szállás: belső-tordantozsa 122. sz.
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: 8t hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr. 2-ször 6 kr. 3-ször 5 kr. egyszeri beiktatás után 30 kr. bérletdíj. — Hirdetések felvételnek: Helyben: a kiadó-hivatalban és Demjén László könyvkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler-nél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppeln Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent

Nyitási díjak:

sora után 20 kr. előleg beiktatása mellett a szerkesztőséghez címzendők. — Előfizetések a hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.

A biztosított európai béke?!

□ Európa békéje ez idétt biztosítva van! Nem örvendetes hír-e ez mindazokra, kik a milliós hadseregek fegyver-zajában gondolni se merték a béke szelid galambjának megpillantására? Azonban szerfelett még se örvendezünk: a nagy öröm is megárt, de meg a korai is.

A béke ma európai szükség és pedig nemcsak az emberiség és a cultura fejlődése szempontjából. A békére szüksége van **Német-Poroszországnak**, e harcz által elsővé lett nagyhatalomnak, hogy a hódítványokat biztosítsa, hogy a birodalmi részek összetömörítésén nyugodtan és fokozatosan dolgozhassék. **Oroszország** sem óhajtja a háborút, mert csak most hozza be az általános védkötelezettséget, s közlekedési eszközeinek kiterjesztése, tökéletesítése is messze van még a befejezéstől. A **magyaroszlák** monarchiának belserveszkedése, állami kiépülése szintén csendes napokat követel, s mint külügyünk oly bölcsen megjegyzé, nekünk nincs okunk terjeszkedésre, hódításra nem is gondolhatunk, sem oly háborúra, mely reánk nézve hasznos lehetne, még győzelem esetén is. **Italia** hasonlóan belserveszkedésével van elfoglalva s tulajdonzott adósság- és államterhein ép hadsereget reductiójával óhajt segíteni. **Törökország** békét hirdet mindenha és senkit se bánt ha őt békében hagyják. **Anglia** az örök béke ligájának megtestesülését képviselő állam, hisz annyira meg már az angol sajtó, hogy a Szt.-Pétervárról nyújtott béke-olajának is lédet fejet hajt, hozsannát kiált. A többi hatalmasságok alig számítanak s csak még **Franciaországról** lehetne szó; hanem e hatalmas nép féken kell hogy tartsa a visszatörles dühét azon pillanatban, midőn az orosz-porosz barátság tüntetesszerűleg állítatik szembe elé.

A czár toaszija, melyet a Szt.-György-rend ünnepélyén az orosz-porosz barátság állandóságára ivott — egymagára jelentéktelen eset lehetne, kedvelvén ő felsége a poharakat és sok engedtetvén meg poharazás közt, mit később komolyan venni nem szokás; hanem az orosz sajtó nyilatkozatai szolgáltatnak ahoz commentárt, ezek teszik megfontolandóvá a czár tüzes szavait, hő óhajtásait, ezek documentálják, hogy a számító ész is szólott...

Az orosz sajtó jelentékeny részének véleménye az, hogy a czár toaszija Oroszország **jövő politikai programja**, szózat Európához, intés mindazokhoz, kik magukat netalán politikai szenvedélyektől elragadtatván, politikai elvakultságukban ujjolag pusztító háborúk szerencsétlenségét idéznék elő Európában; e szerint a toaszt azt hirdeti a világnak, hogy „**Európára nézve az állandó béke és törvényes rend korszaka állt be**,” melyet két legerősebb hatalom védetmez, kik barátságos kezet nyújtanak a többi hatalmaknak, de készen állanak megfenyíteni a közbéke minden megzavaróját. (Olyan szent-szövetség izú az egész communiqué.)

Ez a szózat olyformán hangzik, mintha a porosz-orosz barátság valami **európai dualismust** jelentene, mely szárnyai alá veszi a **jobbakat**, de a gonoszokat kész mindig vas ököllel lesújtani.

Az „**állandó békét**” hogyan képzeltek maguknak a rendezkedő nagyhatalmak 1815-ben, — a „**törvényes rendnek**” mily értelme volt az orosz diplomatiánál 1830-ban, — s mit tervezett 64 év előtt a román-szláv európai dualismus — ezek mind oly tények, melyeket a történelem lapjairól mindnyájan ismerünk, de igen azok következményeit is; ezért a german-szláv dualismusnak sem lehetne más sorsa, ha törekvése **kettős** dictatúrát játszani Európa többi hatalmai közt s nagyobbára azok rovására; az ilyen dualismus nemhogy biztosítaná a békét, de diadalszekere elébe akarván fogni a **többieket**, szintugy maga kényszerítene a hatalmakat arra, hogy váltvetve arczot vessenek ellene; s így nemhogy az európai békét biztosítaná, de kuforrásává **valna** oly bonyadalmaknak, a melyek zürzavarba ejtenék az egész continensst

Nézzünk tehát előbb a pohár fenekére, mielőtt nagyot örülnénk.

Az országházból.

Pest, december 19.

r. Legelőbb is **Miletics** interpellált a határvidéki erdők eladása tárgyában. Majd **Széll K.** előadó olvassa fel a pénzügyi bizottság jelentését az indemnity-ról, a törvényhatóságok házi szükségletének ideiglenes fedezéséről s a határvidék utáni közös költségek hozzájárulási arányáról. Ezek mind az osztályokhoz utasítottak.

Pauler közölte, min. Babes multkori interpellációjára felelve kiemeli, hogy azon közép-tanodákban, hol a vidékbeli népesség nagy része nem magyar, a tantárgyak az illető vidéken divó nyelven is előadhatnak, a tanulók e nyelven felelhetnek és e nyelv kötelezően is taníttatik

azoknak, kiknek szülei ezt kívánják. A külön nemzeti tanodák felállítására nem mutatkozott szükségesnek, de a melyek fennállanak, nyerne állami segítyt, így az újvidéki szerb és a brassói román gymnasium, a belényesi román gymnasium pedig a vallásalapból segélyeztetik. Gondoskodva van arról, hogy a külön nyelvű tanárok a tanárképződékben kiképeztesse, az ösztöndíjak pedig minden érdemes által elnyerhetők. A kolozsvári egyetemre nézve szem előtt tartandja az 1868. XIV. czk. rendelkezését. **Babes** ezzel sem volt megelégedve, hanem a ház tudomásul vette a miniszter javaslatát.

A ház napirendre térvén a földadóról, a házadóról és személyes kereseti adókról szóló törvényjavaslatokat általánosságban és részleteiben vita nélkül elfogadta; a jövedelmi adóról szóló pedig a központi bizottság módosítása szerint fogadtatik el, hasonló történet a bélyegadó s a pénzügyi törvényeszek fenetartását illető javaslatokkal a végleges megszavazás decz. 18-ára tűzvetvén ki.

Ezután folytatott a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium költségvetésének tárgyalása és pedig a gazdasági tanintézeteket illetőleg; végre is hosszabb vita után 113,750 adatot e czim alatt; méntelepek és lötenyészésre megszavaztatott 2,562,788 ft kiadás, 1,878,287 ft bevétel; vesztgázri intézetekre 73,609 ft; marhavész elleni intézkedésekre 35,000 ft; a pesti állatgyógyintézetre 38,650 ft kiadás, 30,400 ft bevétel; bányakapitányságra 18,400 ft; földtani intézetekre 28,300 ft, statisztikai szükségletre 56,870 ft.

A decz. 18-ki ülésben a dohányjövédékem tárgyalatott. A pénzügyér hangsúlyozza a kényszerűséget s azt, hogy 1872-ben azt megszüntetni nem lehet. A ház több hazafias dicitó után elfogadja a javaslatot általánosságban. A postajövedelem tárgyalatván Szlávy miniszter felfejti, hogy a postaforgalom roppantul növekszik: 1868-ban 28 millió, 1869-ben már 31 és 1870-ben 34 millió levél adatott postára.

A kocspostán 1868-ban 459, 1869-ben 515 és 1870-ben már 701 millió értékű magánküldemény adatott fel; ezért állítattott fel 100 pestahivatal, ezért praelimináltatik 1872-re 368,000 ftal több kiadás, de 440 ezer ftal több bevétel is; a nagyobb forgalom okozta azt is, hogy 1869-ben 200,000 ftal, 1870-ben 400,000 ftal több adatott ki a postákra, mintsem praeliminálva volt, de megjegyzendő, hogy a jövedelem is 400,000 ftal szaporodott. Fijleszteni kell a postát, mert például a posta utalványok és utánvételek Bécs és Pest közt 2 millióról 12 millióra szaporodtak.

Hangsúlyozza a miniszter, hogy nem lehet mindenfelé postakocsit indítani, de azért a forgalom igényeinek elég van téve, ha 701 millió magán-kocsival s elvész belőle 200 ft, — ezért a publicum csak hálával tartozik. A ház ezek után megszavaz postajövedékre: szükséglet 4,696,006 ftot, fedezetre 4,750,000 ftot, táviradókra kiadás 1,879,890 ft, bevétel 1,768,000 ft, s így 111,890 ft hiány vagy is 252,800 ftal kevesebb mint a mult évben.

Továbbá rév és tengerparti egészségügyre 92,212 ft rendes kiadás, 18,000 ft rendes bevétel; nyugdíjakra 100,607 ft. A rendkívüli szükségletre: a kolozsmo-nostori erd. gazdasági tanintézetre 36,700 ftot, egy alföldi földmives iskola alapítási költségeire 40,000 ft, felvidéki felsőbb tanintézet felállítására 100,000 ft.

Végül elfogadtatik **Mukics** indítványa, mely szerint a földmívelési miniszter utasíttatik az alföldön egy felsőbb gazdasági tanintézet felállítására.

Városi közgyűlés.

Kolozsvár, decz. 20. 1871.

A mai ülésben folytatták a szervezési munkát feletti tanácskozást. A vita a körül forgott csupán a 40-es kiküldöttség munkálata vétessék-e részletes tárgyalás alapjául, s az egyes módosítványok az egyes tételek feletti tanácskozás alkalmával vétessenek tekintetbe, vagy előbb küldessék ki egy vegyes bizottság, melynek feladata lenne a külön indítványon azon pontjait, melyek használható voltát a legtöbb szónok elismerte, a 40-es bizottsági munkálattal egyeztesse össze. Az említett bizottsági munkálattal ismeri a közönség, a tett indítványt im itt közöljük:

Indítvány.

Méltóztassék a városi közgyűlés kimondani: az 1870-ki XLII. törvényezik alapján leendő városi szervezetnek olyan formáját kívánja megállítani, hogy

1) a városi törvényhatóság önkormányzatának és a közigazgatásnak súlypontja a bizottságra legyen fektetve, — de mivel

2) a bizottság folytonosan nem működhetik, jogai gyakorlását az általa választott tanácsra és polgármesterre együttesen bizza, — innen folyólag

3) a tanács elnökével, a polgármesterrel, az utóbbinak személyéhez törvény- vagy szabályrendelet által nem utasított összes teendőket testületileg végezzék és intézzék el egyenként és egyetemleges felelősség alatt, —

4) a rendőrségnél, ellenkezőleg mint a közigazgatásnál minden hatalom és minden felelősség közpon-

tosíttassék a főkapitány személyében, a rendőrbírói intézmény hagyassék ki, a rendőri munkásság irodai és külső szolgálatra osztassék, rendellenességek, rendőri kihágások észlelése, figyelése és bejelentése a külső rendőrszemélyzetre, illetőleg tizedkapitányra, azok feletti nyomozás, eljárás és határozás a központi irodai személyzetre szoríttassék; a rendőrség tevékenységét meghatározó szabályrendeletek a tudomány és művelt államokban létező gyakorlat elvei szerint alakíttassanak át, s különös tekintet fordíttassék az egyéni szabadság megővására, —

5) a mezei rendőrség ügyében az 1860-ban kelt Golikowszky-féle egyoldalú és hiányos intézkedések elvetésével a magyarhoni és Kolozsvármegyében létező alkotmányosan hozott és gyakorlatilag jónak bizonyult mezei rendőrségi törvények vétessenek a hatáskör és eljárás meghatározása alapjául, —

6) a választókerületek alakításánál tartassék meg a törvény azon intézkedése, mely a városokon a kerületeket az egymáshoz tartozó utcákból rendeli megalkíttatni, —

7) a tisztviselők, segéd- és szolgaszemélyzetnek fizetése javítása a szükségnek megfelelőleg, de takarékoskossággal és a polgárok adózási erejének kimelésével állapíttassék meg.

Mint hogy mindezek a tárgyalás alatt álló 40-es javaslatnak épen alapelveitől lényegesen eltérnek, indítványozom: hogy a polgármester elnöklété alatt egy hattagu vegyes bizottság küldessék ki, mely az általam felfejtett és elfogadás esetében pár nap alatt formulázandó elveket a 40-es bizottság munkálataival egyeztetve, egy ily módon létrejövendő új munkálattal alakjában a legrövidebb idő alatt terjessze a közgyűlés elébe.

Hosszas beható vita után, melyben mindkét nézet pártolói közül többen kimerítően szólottak, szavazásra került a sor, melynek a lett az eredménye: hogy miután az indítvány pártolói nem nyugodtak bele a feltett kérdésbe, ők ugyanis, a **főkérdés**, melyre nézve a nézetek eltértek az levén — vajjon a polgármester **egyedül**, vagy a melléje választott (nem kinevezett) **tanácscsal egyetemesen** legyen-e felelős, tehát **egyes** vagy **egyetemes személyes felelősség**? — a szavazáshozi hozzá nem járulásukat ily módon maradvással fejezték ki: a 40-es bizottság munkálattal 32 szavazat részletes tárgyalás alapjául elfogadta.

A tanácskozás holnap folytatattatik. Vajha a közrészvét mely városunk minden egyes polgárrát oly közelről érdekli e nagy fontosságú ügy körül eddig mutatkozott, folytonosan megmaradna.

A „Kol. Közl.” eredeti távsürgönye.

Bécs. A trónbeszéd hangsúlyozza a barátságos viszonyokat, melyek monarchiánk és Német, Olasz és Oroszország közt fennállanak. A külföldet illető passus egy **Andrássy gf. külügyér és Auersperg miniszterelnök közt tartott értekezleten** állapított meg.

Brünn. A csehek megjelennek a reichsrathban; a szovenek elhatározták **Laibachban**, hogy nem mennek a birodalmi tanácsba.

Legújabb táviratok.

Bécs, decz. 28. Ausztia és Magyarország között az új Presse szerint alkudozások folynak az osztrák Lloyd postajáratának Bombay és Rio-Janeiróba leendő kiterjesztése fölött, mihez képest a subventió felemelése hozatnék javaslatba.

Bécs, decz. 18. A reichsrath alsóháza 97 alkotmánypárti és 50 feudális ultramontan tagot, kiknek megjelenése azonban még nem bizonyos és 30 leigelt fog számlálni.

Odessa, decz. 19. A Kaukaszban kitört nyugtalanságoknak vallásos vakhúti jellege van, de semmi komolyabb jelentőséggel nem bírnak.

Páris, decz. 18. Aumale és Joinville hercegek azt mondják választóikhoz intézett iratukban, hogy elérkezettnek tartják az időt, helyöket a nemzetgyűlésben elfoglalni; minthogy azonban Thiers e tekintetben más nézetben van, a felsőbbség elhatározását bevárndják, míg az új viszonyok megengedik nekik, törekvéseiket társaikéval egyesíteni, hogy Franciaország zászlóját újra feltűzhessék és a souverain majoritási jogokat minden támadás ellen diadalra juttassák.

Társadalmunk bajai

különös tekintettel

az öngyilkosságra.

DOBRÁNSZKY PÉTER,
jog- és bölcsészettud. kir. jogtanártól.

XVI.

Az állam bűnös közönnyel nézi és megengedi az „orpheumok,” „eldorádók” és „újvilágok” garázdálkodását, a Schwendner, Mabilie, Bullier, the National Assembly Rooms kertjei- és termeiben szinte üvegházban neveli és gyarmatosítja a fajta-

lanságot; türi a társadalmi bűnök és kórok iskoláit, a bordélyházakat, nemcsak, hanem még oltalmának anyaszárnyai alá veszi és jövedelmi forrásul használja; a legforobb vérű ifjúságot (a katonákat) szigorú törvényekkel zárja ki a családi életből; holott kötelesség volna könnyíteni és elősegíteni a házasságot, sőt kényszeríteni is azon „gavallérok” fokozódó megadóztatása által, kik a házassághoz minden képességgel bírnak, és azt mégis kerülők, gunyolják, tapodják.

Ez korántsem volna jogtalan beavatkozás az egyén örendelkezési szabadságába; mert az állami élet célzata és alapgondolata kívánja, hogy minden **ártalmas** behatás üldöztessék; már pedig a megadóztatás által egyrészt a bűnözés és csábítás eszközei (a pénz) fogynának, másrészt az államnak okozott erkölcsi károk fejében — habár aránytalan — kárpótlás adatnék. Az így bejövő összeget az állam erkölcsi czélokra, például: a bukottak mentésére és javítására fordíthatná!

A köz- és magánérkölc meggyalázóit, a hírhedt bordélyhősöket és házasságtörőket a legszigorubb büntetésekkel kellene fenyeíteni;¹⁹⁾ az üzérkedő bűnt ki kellene kergetni palotái- és barlangjaiból és a legkeményebb tilalom egörlyukaiba szorítani. Le kell tiltani a művészet hajlékából az arczátlan frivolitást és fölemelni oltárainkra a ledobott isteneket. Tűzre a „café chantants”-ok ragályos deszkáival, melyeken a meztelen szemtelenség dalolja coupletjeit és a kankánok ördögi lába tombol!

Mindezekről — fájdalom — nem gondoskodik az állam. Az elfajulásban nemhogy nem lát veszélyt, hanem még pénzért kiváltságolja a bűn tanyáit. Melyik város az, melynek közmintézetek között nemcsak fényes közkézházai, hanem egész departmentjai ne volnának, melyekben a fajtalanság az ur! Vagy talán a rendőrség nem akarja látni az erdőből a fát? Sőt ellenkezőleg: a főbb korifeusok magok is együtt tanyáznak sokszor az erdei vadakkal!

És azt gondoljuk, hogy a dözsölés csak a városban meg ennyire, a faluban nem: csalódás! Nézzük csak a falvakban azon gyalázatos üzelme- ket, melyeket az „**urfiak**” követnek el a szegény mezei néppel.

Nem egy, hanem ezer meg ezer esetet tudnék előszámlálni, melyekkel annyi gyermekgyilkolás van kapcsolatban! Hanem borzadok a példákól!*)

Nem nevetni, hanem meggondolni való az, a mit mondani fogok.

Lovaink, ökreink, birkáink és sertéseink nemesítésére sokat áldoznak. A baromtenyésztést és nemesítést ápolja az állam és társadalom egyaránt, csak az ember tenyésztésére és nemesítésére kevés a gond. Kiállításainkon megkoszorúzzuk a szép ökröt, érmeiket és díjakat kap az, a ki lovakat nemesít. Ugyan ki koszorúzza és díjazza a szülőket, kik az államnak ép és erőteljes fiaikat szülnék és nevelnek; ki ad a szegényeknek gyámat, ha agg napjaikban vagy a fardalmak sulya alatt össze- törnek? Talán az az állam, mely erőszakos karokkal tépi le a szülőket kebléről a gyermekeket, hogy ágyutölteléseket**) csináljon belőlük; talán az a törvény, mely, ha már egy halom gyermeket elki- vánt, a verítékekkel szerzett vagyonka fentartására otthon hagyja a vakot, a sántát, a nyomorékot?

Nem elismerést és koszort, hanem koldusbotot kap a legdicsebb polgári érdem, jutalmául. Az ilyen gazdálkodásnak aztán az a következmé- nye, hogy a családi életből kiragadt ép és erős ifjak legjobb erőiket elfecsérik és a fajtalanságot tenyészítik, otthon meg, a hol előbb óriások és Herculesek teremttek, a nyomorék szülőknél nincs **annyi** ép és erős gyermekek, a mennyi ágyutölte- lének elég utódokról gondoskodnék. Testi elkor- csulás és erkölcsi tönkretetés az ilyen gazdálkodás gyümölcse.

Azonban e helyütt óvást teszek célzатаim félremagyarázása ellen.

Nincs művelt és humánus ember, a ki nap- jainkban a háborút és az arra vezető militarismust el ne ítelné és az emberiség átkai közé ne sorozná. Ezt ma nemcsak az elmélet, hanem a gyakorlat emberei is teszik.***)

19) Richl: Familie 218, 224. I.

*) Dr. d'Henri: Geheimnisse der Prostitution. Leipzig. 1871. 33—46. I.

**) A honvédelem első és legszebb kötelessége egy szabad ország polgárának. Szerk.

***) Buckle: Hist. of Civ. in England. I. 4-ik fejez. Mohl: Encykl. 280, 453—460. I.

Carneri: Sittlichkeit und Darwinismus, főkép az elsőbőben.

Oettingen: Maralstatistikájában.

Carey: id munk. 106—107. I. és szörványosan. Bastiat pedig „Gazdasági Háromságának 365. lap- ján a következőket mondja: „A rablással, legbrutálisabb

Teszem e helyen én is, mint azt tölem a tudomány lelkiismeret követeli. Azonban míg az emberiség művelődési és erkölcsi viszonyai oly tökéletesek, hogy a háboru a végszükség esetén az egyedüli önvédelmi eszköz, („ultima ratio regum“): addig a honvédelem minden szabad polgárnak szent kötelessége.

Nem is a honvédelem köteleme ellen emelek én szót, hanem azon oktan és veszélyes tülhajtás ellen, miszerint minden ép embert elvisznek az ekétől; mintha gazdálkodás, ipar és kenyértermő munka nem volna legalább is oly szükséges, mint a kenyér és fogyasztó hadsereg. Jól megjegyezzük: én — mint mindenütt — úgy itt is józan és észszerű mértéket követelek, nehogy az önvédelem, tulzó és vak szenvedélye romlásunkra legyen. Olyan volna ez mint mikor az égő hajóról a háborgó tengerbe ugrunk a balvéget elöl! Ovakodjunk ezen halálos ugrástól!

Nincs más orvosság, mint felépíteni a felforgatott házi oltárokat a családi erény és erkölcs összes isteneivel. Azonban ne várjunk az államra. **Az erős magamagáért tesz, az önértet piulva fogadja másót a segélyt. Önerő és önségély** legyen a társadalmi törekvések jelszava és hitágazata.

Biharmegyében 16 ifju azt a fogadást tette a mult télen, hogy egy félév alatt mindannyian megnősülnek. Nem kell egyéb, mint a szép példát követni és az „ösi ház“ büszkén fog nemskára emelkedni. A megtisztult erkölcs leomssa a régi szennyet, folyamaink az ezüst hullám nem fog hullákat emelni, a szivkamarákban nem az öngyilkos golyója, hanem a boldogság fog tanyát ütni, a haza erős lesz, mint régen, mert lesznek fiak, a kik acélozott karokkal és szívvél huznak védfalat köré. Akkor lesz az életnek bája, mely varázserőkkel tart magához és az öngyilkosság szerencsétlenség lesz, nem pedig divat.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, december 21

A törvényszékhez kinevezendő segéd, kezeli, solga és őrszemélyzet kismelését, illetőleg az elnökök e részben tett betervezési megvizsgálását Bittó egy, a miniszterium kebelében alakított bizottságra bízta. E bizottság áll Csemeghi államtitkárból, mint elnökből s még négy tagból s három előadóból. Eddig 23 tvszékkel vannak készen.

Kolozsmege bizottsági gyűlését f. hó 28-án tartja; tárgyai: a megyei szervezet életbe léptetése, igazoló, bírói, állandó, fegyelmi és tisztviselők választása; kebli ügyek elintézése.

alakjában, kezében szövénnyel és karddal, tele van az emberiség története. Ime a „hősök“: Cvrus, Sesostris, Nagy Sándor, Scipio, Caesar, Attila, Tamerlán, Mahomed, Pizarro, hódító Vilmos, I. Napoleon... Mit látunk bennök mást, mint a meztelen rablást a hódítás útján: és épen nekik fűznek babérokoszorúkat, nekik emelek emlékeket, szobrokat és diadalívket, őket éneklük és dicsőítik a költők, ezek bájolkák el az érzelmdus néket!

Kell-e hivatkoznom **Andrássy gróf** és Európa valamennyi diplomatáinak békeprogramjaira? Hiszen öldöklő háborunk közepette annyira kiabáljuk az egész világon a békét, hogy e láma szinte baljósatuvá lett! „Nem mozog a levél, ha a szél nem fú!“

Az országos kereskedelmi enquete szombaton tartotta Feszt Imre államtitkár elnöke alatt Pesten első ülését, melyen az országos kereskedelmi kamarák, elnökeik és titkárai által voltak képviselve. Czélja ez enquete a kereskedelmi törvények és kamarák reformja, vagy az ezek codificációjára szükséges alapelvek meghatározása.

A törvényszéki ülnökök kinevezését — hír szerint — (decz. 19.) közlendi a hiv. lap.

Az Erdélyi földterhermentesítési kötvényeknek az 1871-ik év második felére meghatározott XII-ik kisorsolása folyó deczember hó 31-én délelőtt 9 órakor az ország házban a feloszlatott kir: főkörmányszák tanács termében nyilvánosan fog megtartatni.

A bécsi világkiállítási bizottmány első ülését dec. 19. 10 órakor nyitá meg Szilágy kereskedelmi miniszter rövid beszéddel, melyben a megjeleneteknek a tagság elfogadásáért köszönetét nyilatánitá, s fejtegetvén a világkiállítási czélját, kijelenté, hogy a bizottmány elnökéül gr. Zichy Nádot, alelnökeiül Korizmic Lászlót és Kochmeister Frigyeszt nyerte meg. Ezután bejelentetett, hogy a bizottmány hat szakosztályra oszlik, mindenki beirta nevét ama szakosztályba, melyhez kedvet és hivatást érez, s az ülés ezután, tekintettel a képviselők tárgyalására, melyek mind a miniszter, mind a képviselők jelenlétét szükségessé teszik, befejeztetett. D. u. 4. órakor ülés, melyben a szorvezés fog megvitattatni.

A helybeli fogasztóegylet megakadályozva levén a közgyűlésileg elhatározott rendes boltnyitást ugy eszközöl, hogy az koczkázatlás nélkül történjék, arra törekszik, hogy ezentul házi raktárából árucikkeit tagjainak házhoz küldi, ha a kívánt mennyiségről az egylet főnöke levelezési lap által, postán értesítettik. A tüzfát is mint eddig házhoz szállítatja, de mint köröztetése mondja — vétel árban csak azon tagoknak, a kik rendszeren a többi cikkekkel is fogasztanak, míg a csupán fát igénylőknek a vételárhoz még 7% kamatot és 1% kezelési költséget számít, tökéletesen száraz fát teljes öllel adván. E zord időben ugy a bizton jó tüzi fához jutás mind a család kímélés, — költség szaporítás nélkül — valóban nyeremény az egyleti tagokra nézve. Jövő évtől kezdve az egylet — a mint hirdeti — márka pénzét, vállalkozóitól való vásárlásra, új pénztárnoka Lichtenegges puszkamives piaczi bolijában fogja kezeltetni.

Maros-Vásárhelyről írja egyik tudósítónk decz. 18-ról keltezte, hogy ott a magyar keleti vasut mérnöki kara a megelőző napon fényes zártkörű táncestélyt adott, melyen a város és vidék szépei szép számmal voltak képviselve. A mérnöki kar semmi áldozatot sem kímélt, hogy minél fényesebb tegye e bált. A teljes és erőteljes Lajos ezred zenekarát Gyulafehérvárról elhozatta, s ezen kívül a városi első népzenekar is — utóbbi a „csárdás“-oknál — közreműködött. A terem pazarult volt éktive, csinos szököknek emelkedtek s emelték a fényt; a rendezés még a legkényesebb izlésűek igényeit is túlhaladta: szóval e táncvigalom egyike volt a legszebb, legfényesebb és legjobban sikerültnek. A bál fényét emelték M.-Vásárhely szépei. A szépek koszorujából tudósítónk Wittich Mari, a még csak most serdülő Zarándi Knöpfler Mária; továbbá Bucher Eliz, Szabó Eszti, Petki Adel, Lázár Luija, Moga Nelli, Antalfy Berta sat. sat. kisasszonyokat említi föl. A további bálokra nézve is szép kilátás van; ugy legközelebb a még M.-Vásárhelyt mulató katona-zenekar

ad táncestélyt; ünnepe másod napján a tisztikar rendeztkörű táncvigalmat. A farsangot tán az egyenlőségi kör bálja nyitja meg, mely a csángó magyarok javára rendezetik. Lesz nőegyleti bálunk; talán még gyermek és ezen kívül ifjúsági deákbal is, — ha ugyan a keringő híreknek hitelt adhatunk. Ez utóbbira nézve ugy hallottuk, hogy a deák ifjúság komolyan fáradozik a bál létrehozatala dolgában, s a rendezendő bála az igazgatótanárt és az olvasda elnökét akarják elnökül felkérni, kikben — ha elfogadják a megiszteltetést — erélyes vezetőket nyernek; a tanári kar erkölcsi pártfogását is remélhetik. Ugyancsak a deák ifjúság részéről hallottuk a méltányos panaszt, hogy nem részesül kellő figyelemben a meghívások alkalmával, mert bár egyesek által mindig képviselve van, de testületileg ritkán lett meghiva. Tudósító ennek okát abban keresi, hogy nem ad az ifjúság életelt magáról s ezért mellőztetik; ép ezért nagyon is óhajjuk, s az ifjúság érdekében a tanári kart is kérjük az ifjúsági deákbal megtarthatására minden lehető elkövetessen.

A birodalmi tanács, mint a „W. Ztg.“ szombati száma hivatalosan közli, folyó hó 27-ére hivatik egybe.

Felhívás

a vidéki magyar színészet nyugdija érdekében.

Sajátszerű helyzetünk s viszonyainknál fogva, a magyar színészetnek eleitől kezdve nem csak művészi, irodalmi és közművelődési, de nemzeti czélja is volt.

Édes anyai nyelvünknek nemcsak művelni, de terjesztetni is, s mulattatva nemcsak szórakoztatni, hanem a közszellemet ébresztetni, fentartani, s a nemzet küzdelmeihez és legmagasabb czéljaihoz összpontosítani is hivatása volt. Érezték és bevalották ezt mindig jobbjaik. A mult század végén az a szellem karolta fel és ápolta a magyar színművészetet, hosszas álmából fölébreszté, hogy követelje vissza jogait, feltett és veszendő kincseit, mely szellem lassan bár, de folyvást terjedve, megnyitotta a magyar nyelvnek a törvényhozás és törvénykezés termet s az iskolákat, — mely irodalmat s akadémiát s más közintézeteket hozott létre, s szellemi és anyagi fejlődésünket azon magas pontra segítette, melyen most állunk s melyről vigasztalódva tekinthetünk vissza a mult küzdelmeire, s megerősödvé önértzettel s jogosult reményekkel a kétes jövőbe. A magyar színművészet folyvást a szellemet szolgálta, sőt borították oly szomorú fellegek is népiünk, melyeken csupán az irodalom, és színművészet sugarai törtek át világítva, ugy tűntek fel szivárványként biztatva, hogy napunk még nem áldozott le. De e jobb napjainkban is megmaradt még a színművészetnek ama magasztos hivatása, csak hogy most már más hatalmas tényezőktől is segítve, s azokkal összhangzatban de folyvást a régi czélokra kell törekednie. Érzik és vallják ezt most is jobbjaik, s a magyar színháznak építését, színművésztüik pártolását mindig magas czélokhoz kötik. De érzik azt a vidéki színészársulatok (örömmel mondhatjuk) legnagyobb többsége is, mily nagy czélokra szolgát eszközül; azért is, hogy magukat azokra méltókká tegyék, erejüket növeljék s e pályát a kontároknak és nyegleknek elzárják, egy kebeleztetben egyesültek s magánérdekeiket alárendelvén a közérdeknek, magukat önként alávetették a fegyelemnek. E kebelzet alapszabályai, melyek a hírlapokban is közöltetnek, egyáltalában nem korlátozzák sem az igazgatókat, sem a színészeket működéseikben; de memkivánják, hogy magukat erkölcsileg becsületesen viseljék, köte-

lezettségeiknek a kö-zönség és egymás irányában megfeleljenek, s a mire vá-lalkoznak, arra képesítve is legyenek.

De hogy a vidéki színészek ujjonnan szervezve, ily szigoru fegyelem alatt, magas hivatásuknak aggodalom nélkül, lelkesult buzgalommal felelhessenek meg, s hogy a valódi tehetségeknek kecsgetetővé válják e nehéz és sok nélkülözéssel összekötött pálya, mely agg koruakra a legjobbaknak is eddig csak nyomort, adtséget s a szó teljes értelmében csak koldusbotot adott jutalmul: a nemzet jobbainak kell kegyeletesen gondoskodniok, hogy a nemzet napszámosai jól végzett munkájuk után meg nem érdemelt szegény miatt piulva ne kényszerüljenek alamizsnáért esengeni. Ezért alapítottak e kebelzetben maguk a vidéki színészek egy általános nyugdíjintézetet, s ahöz sovány keresményeikből megtakarított állereikkel folyvást járulnak; de közadakozás s kegyes pártfogók adományozása nélkül mindez nem volna eleendő arra, hogy azon csekély, csupán a legnagyobb inségőt megmentő nyugdíjban is részesüljenek, melyekkel nyugdíjintézeti alapszabályaik kecsgetetik.

Azért hazafüti tisztelettel fölkerjük a magyar közönséget, mint minden jó, szép és nemes közérdeknek igaz barátját, s ama magasabb czélokért a magyar színművészet buzgó pártfogóját, méltóztatásuk a gyűjtő, illetőleg aláírási ívek, melyek szétküldése e napokban megkezdetik kegyesen fogadni, és ezután a vidéki magyar színészet nyugdíjajalójának növeléséhez tömegesen járulni.

A magyar színészkebelzet központi kormányzó tanácsának 1871. deczember 5-én Pesten tartott üléséből.
Ribáry József s. k.
m. k. belügym. miniszteri tanácsos, mint a központi kormányzó tanács elnöke,
Paulay Ede s. k.
jegyző.

Nemzeti színház. pénteken decz. 21-én „Troubadour“ Opera 4 felvonásban.

Távirati tudósítás a bécsi börzsről.
Decz. 20-ról: 5% Metallikus 60.45. 5% Nemzeti kölcsön 70.70. 1860-diki államkölcsön 102.—. Bankrészvények 808. Hitelrészvények 326.—. London 117.45. Ezüst 116.90. Cs. kir. arany 5.54. Napoleondor 9.31¹⁰.

Földterhermentesítési kötvények: Magyar 78.85. Temesi 75.60. Erdélyi 75.—. Horv.-Slavon —.—.

Id. felelős szerkesztő: **Sándor János.**

Nyilttér.

(277)

24 —*

Titkos betegségeket és tehetetlenséget

(elgyengült férfierő)

gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker
biztosítása mellett

HANDLER MÓR

orvos- és sebész tudor, szülész és szemész.

Rendel naponként délelőtt 11 órától 1-ig és
délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám,
I-ső emelet 14. sz.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

Hivatalos. Sz. 3625 — 1871. p. 2 — 3 (352)

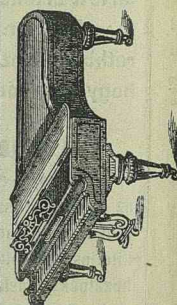
Hirdetmény.

Hunyadmege dévai törvényszéke részéről közhírre tételek, hogy Izrael Iszákának Rád Juon elleni o. é. 10 frt. és járulékat iránti keresete folyóan az utóbbinak Bozes községében lefogalt és becsült fekvőségei u. m. egy 6 vékás szántóföld, egy házastelek és egy kert összesen 280 fútra o. é. becsülve alóliit törvényszékénél hivatalos órákban megtekinthető s az arverezéskor felolvasandó árverzési feltételek értelmeben 1872. év januárius hó 25-én az 1-ső második határozatban mind a 10 órakor Bozes község előjáróhazánál az 1-ső határozaton becsárón vagy azon túl, a 2-dik határozaton pedig becsárón alól is — bírói elárverezés után a legutóbbi ítéletnek elfogának adani.

Ez okon felhivatnak mind azok, kik a fennnebb írt fekvők iránt tulajdoni vagy más igényt válnék érvényesíthetni, hogy igénykereseteiket s hirdetmény közléseinek utolsó napjától számított 15 nap alatt — elsőbbséget bejelentvényeket pedig az árverezés kezdetéig ezen törvényszékhez annyal inkább nyújtsák be, mivel ellenkező esetben azok a végrehajtási árverezés fogvaolvasását nem gátolván, igénylők egyetül a vételár fölsőlegére fogának utasíttatni.

Kelt Dávid, Hunyadmege törvényszékének 1871. szeptember 12-én tartott üléséből.

Nem hivatalos.

Triska Ferencz zongora-kereskedése Kolozsvárt.

Hangverseny pianók 350 frt.
Hangverseny szarmozongorák 340-450 frt.
Ajátszaltak 100-160 280 frt.
Videki megrendelések legpontosabban teljesíttetnek. 35 —* (176)
Pakolást minden darabát 10 frt.
Jótállás 5 év.

be c e k e n d e s e
3 nap alatt gyógyít minden hűdös-kifolyást, valamint fehérfolyást nők-nél, még tüdőt állapotban is. Egy palack ára használati utasítással 1 tallér 20 ez. garas. Az összeg beklidése mellett, szigorú titoktartás alatt kap-ható Witt A. által
Berlin, Lindenstrasse 18.
*) Szakotk gyógyít.
(256)
29 —*

Maros-Vásárhely

a „Nap“-hoz címzett jó hírből lévő

vendég-fogadó

jövő év Szt.-György napjól kezdve több évekre

haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni iránta ugyanott tulajdonos Müller Józseffel. 2 — 3 (348)

Felhívás az ujonnan megjelent innsbrucki (ugynev.) tiroli sorsjegyek vásárlására,

a melyek, mint alább bővebben ki van fejtte, **jobbak a készpénznél**, s **első** legközelebbi huzásuk már 1872 január 3-án fog történni.

Alóliit váltóiroda börtökördik t. cz. magánvásárlóinak és üzletbarátainak jelenteni, hogy az **Innsbruck** országfővárosa által 1 millió osztr. ért. forintban kötött kölcsönt átvette, s ezért kéri, hogy erre vonatkozó megrendelések vagy kérdések csak is az alóliit váltóirodához intézessenek.

Rövid előadása azon előnyöknek, a melyeket ezen kölcsön nyújt:
1. E kölcsön összesen csak 1 millió forintot tesz, s 40 év alatt 2.535.910 osztr. ért. forinttal fizettetik vissza.
2. Sorsjegyekre van osztva, a melyek mindegyikének legalább 30 frittall kell kisorsoltatnia, és
3. évenként 4 huzásuk van 30.000, 12.000, 10.000 sat. forint fönyereményekkel, továbbá
4. eltekintve attól, hogy Innsbruck országfővárosa vállalta el a fizetési kötelezettséget, a mely bizonynyal minden biztosító-kot nyújt, s e országfőváros minden ingó és ingatlan, törvényesen 800.000 fitta becsült vagyonával, és minden öt illető adópótlékokkal és jövedelmekkel kezkesedik: e sorsjegyek minden lehetőleg kívánható vagy gondolható biztosítékkal bírnak, s e tekintetben tehát minden más sorsjeggyel egyenlő arányban állnak.

Hogy alóliit váltóiroda t. cz. vásárlóinak bebizonyítsa, mily nézetben van a papír értéke és biztossága felől bekebelezendő tüke tekintetében, elhatároza, e sorsjegyek egy részét azon czélból föntartani, hogy kinyilatkoztathassa és magát kötelezze, miszerint minden eüle

1872 január 1-ig egyes darabját 30 o. 6. ftjával nála vásárolt sorsjegyet (ha a készlet addig tart) egy év alatt, vagy is 1873 január 1-ig bezárólag, teljes vételárban, azaz 30 frittallal fizetés gyanánt elfogad; a minek következtében az eüle sorsjegyet vásárlója előbbször is semmit se kockáztat, mert sorsjegyet egy év alatt bármikor teljes értékben fizetésül használhatja, továbbá pedig 4 huzásban ingyen

darabonként 26 o. ért. ftjával sorsjegyek megszerezhetését 4 flos részlettel és mellett nyereménvre játszik. Alóliit vásárlásra (hogy a mielőbbi vásárlásra) fogja, hogy alig lehet valaki a sorsjegyeket, mint fennebb emítve van egy év alatt teljes vételárban fizetés gyanánt használhatja.

Szíves külmegrendeléseknél tessék az illető összeget, s 30 krt 4 nyeremény-lajstromot az 1872 évre, a melyek bérmentesen küldetnek meg, ha (325) 11—12

A cs. kir. szab. **bécsi keresk. bank váltóirodája**, ezelőtt **Sothen Ján. C. Bécsben**, Graben, 13. sz.

Ny. Gámán János örököséinél Kolozsvárt.

Megjelent és Demjén László

könyvkereskedésében Kolozsvárt és általa minden könyvárusnál kapható:

Kolozsvár története.

Első kötet.

Oklevéltárral. (I.) Ős- és középkor. (513. Kr. e. — 1540. Kr. u.)

Egy külön kötet világoztató rajzokkal. (36 tábla.)

Irta **Jakab Elek.**

Ára 10 frt.

(327)

E mindez tekintetben nagy, epochalis munkát itt hosszasan dicsérgelni és ajánlani feleslegesnek tartom, csak annyit kívánok megjegyezni, hogy Kolozsvár város e munka kiadásával magának maradó emléket emelt. Siessen tehát e város értelmes t. közönsége, e munkát pártfogása alá venni és terjesztani, hogy a nagyszorgalmu és szaktudós íróba minél több kedvet öntsön e munka folytatására, melynek legérdekesebb része az ujabkor története lesz. A ki megszerezte magának ezen 3 részből álló első kötetet, az bizonyára érdeklél fogja lapozgatni és benne bvárkodni, s a folytatást minden áron megszerezi magának.

Demjén László.